

ma'lumotlarni tahlil qilish juda ham mushkul va imkonsiz ishlardan edi. Ana shu va boshqa sabablardan O'zbekistonda va boshqa rivojlanayotgan davlatlarda tibbiyotga sun'iy tafakkur tizimlarini qo'llash ehtiyoji tug'ildi. Sun'iy intellekt tizimlarini keng qo'llash uchun avvalo bemor haqidagi ma'lumotlar, kasalliklar va ularni simptomlarini raqamlashtirish ya'ni elektron shaklga olib kelish zarur. Bugunda yaratilayotgan dasturlar faqatgina bitta kasallikka ixtisoslashgan holda yozilyapdi, ya'ni bu dasturni boshqa yo'nalishga qo'llash uchun uni deyarli barcha modullarini o'zgartish ehtiyoji tug'iladi, oqibatda tizimni moslashtirish anchayin qimmatga tushib ketadi. Bu esa o'z navbatida tizimni ishga tushirish ishlarini deyarli yo'q qiladi.

Xulosa. Bemor ma'lumotlarini raqamlashtirish uchun biz bir necha yo'nalishlar bilan ishladik bular urologiya, stomatologiya, pediatriya va boshqa yo'nalishlar. Xozirda bizning ilmiy guruh tomonidan taklif qilinayotgan tizim tibbiyotning ixtiyoriy yo'nalishiga mos keladi. Yani Tizim universal bo'lib ma'lumotlarni raqamlashtirishda vrachlarga ma'lumotlarni qayta ishlashda ko'makchi bo'ladi. Chunki ma'lumotlarni ko'pligi, tahlil natijalarini bir biriga yaqinligi, har bir bemorning o'ziga hos bo'lgan holatidan kelib chiqqan holda tashxis qo'yish, ayrim hollarda ikkilanishlarga olib keladi. Anashunday hollarda sun'iy tafakkur tizimlari ikkilanmasdan aniq qaror qabul qilishga ko'maklashadilar.

РЕВМАТОИД АРТРИТ БИЛАН КАСАЛЛАНГАН АЙОЛЛАРДА ИККИЛАМЧИ ОСТЕОАРТРОЗНИНГ КЛИНИК КЕЧИШИНИ О'ЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ

Shodikulova G.Z., Ergashova M.M.,
Axmedjanova D.M.

*Samarqand davlat tibbiyot instituti, Samarqand,
O'zbekiston*

Kirish. RA bilan kasallangan bemorlarining dastlabki 5 yilida 40% dan ortig'i bo'g'imlarning deformatsiyasi tufayli nogironligi adabiyotlarda tasdiqlangan, bu esa hayot sifatini sezilarli darajada og'irlashtiradi.

Maqsad: RA va ikkilamchi OA bo'lgan bemorlarni o'z vaqtida davolash uchun klinik va laboratoriya ko'rsatkichlarini kompleks o'rganish.

Tadqiqot materiallari va usullari. Biz 2018-2020 yillar davomida revmatoid artrit (RA) tashhisi qo'yilgan 125 bemorni tekshirdik. Kasallikni tashhisi Amerika revmatologiya anjumani tomonidan taklif qilingan diagnostika mezonlari asosida aniqlandi. RA bilan kasallangan bemorlar kasallik tarixini batafsil tahlil qilganimiza bemorlar yoshi, kasallik davomiyligi, klinik bosqichi, RF / ASSP bo'yicha pozitivligi, rentgenologik bosqichi, shuningdek DAS

28 va funksional sinfga muvofiq RA faolligini aniqlash bilan amalga oshirildi.

Natijalar. RA bemorlarining o'rtacha yoshi $54,8 \pm 1,4$ yil, kasallikning davomiyligi $8,6 \pm 0,7$ yil. Bemorlarda kasallikning faolligi DAS 28 indeksi bo'yicha baholandi. Birinchi guruhda 12%, ikkinchisida 7%, past faollik ($2.6 < DAS 28 < 3.2$ p.) mos ravishda 13.6% va 11% da, o'rtacha ($3.2 < DAS 28 < 5.1$) 15.2% da birinchi guruhda, 28% ikkinchisida va yuqori o'rganilgan guruhlarda mos ravishda 7,2% va 14%. Birinchi guruhda 62 bemorning 15tasida, ikkinchi guruhda esa 12 bemorda yurak, buyrak va jigar zararlanishi ko'rinishida tizimli o'zgarishlar kuzatildi. Birinchi guruhda 1 R bosqichi ko'proq kuzatildi, ikkinchi guruhda - III-IV bosqichi ko'proq kuzatilgan. Biz bo'g'im funksiyasini buzilishi 2-guruhda bo'g'imlarning disfunktsiyasini tez-tez kuzatilganligini aniqladik, bu esa bo'g'im sindromning tez rivojlanishini ko'rsatadi, bu esa ushbu guruhdagi bemorlarning erta nogironligiga olib keladi. Taqqoslangan guruhlarda immunologik holatni baholash shuni ko'rsatdiki, 1-guruhda ASSP ko'rsatkichi ikkinchi guruhga nisbatan yuqoriligi aniqlangan.

Xulosa. Shunday qilib, muammoning zamonaviy holatini taxlil qilib, RA bilan og'rikan bemorlarda ikkilamchi OA ni davolash taktikasi ishlab chiqilmagan. Bu RA va ikkilamchi OA bilan og'rikan bemorlarni kompleks davolash samaradorligini o'rganish bo'yicha tadqiqotning muhimligi va patogenetik maqsadga muvofiqligini belgilaydi.

О'СМИРЛИК ДИСПИТУИТАРИЗМНИНГ О'ЗИГА ХОС КЕЧИШИ

Shonazarova N.X., Shodikulova G. Z.,
Kurbanova Z.P.

*Samarqand davlat tibbiyot instituti, Samarqand,
O'zbekiston*

Kirish. O'smirlik davri bu bolalik davrdan jinsiy rivojlanish davriga o'tish xisoblanib, aynan shu davrda bir kator o'zgarishlar jismoniy, psixologik va reproduktiv yetilish kuzatiladi. O'smirlik davrida biologik o'zgarishlarni neyrosekretor omillar va gormonlar boshqarib, o'sish gormonini, jinsiy gormonining endokrin va ekzokrin funksiyasi oshadi. O'smirlar orasida semizlikning keng tarqalgan turlaridan biri bu o'smirlik dispituitarizmi hisoblanadi (O'D). JSST ma'lumotiga ko'ra 22 million 5 yoshdan kichik bolalar va 10 % maktab yoshidagi bolalarda ortiqcha tana vazni yoki semizlik kuzatiladi.

Maqsad: O'smirlik dispituitarizmini o'z vaqtida aniqlash va davolash.

Tadqiqot materiallari va usullari. O'smirlik